

Atmosferišką eksperimentinę muziką kuriantys „WhaleSounds” nesiliauja ieškoti tiek išskirtinio skambesio, tiek originalių pasirodymų formatų. Po garsų gelmes nardantis kūrėjų penketas – aktoriai bei muzikantai Gabrielius Zapalskis, Jurgis Marčėnas, Danas Kamarauskas, Birutė Belada Tauterytė ir Mantas Zemleckas – praėjusių metų pabaigoje klausytojus pakvietė į pirmąjį Lietuvoje 360 laipsnių vaizdo įrašymo technologija nufilmuotą koncertą, o sausio 31 dieną Keistuolių teatro eksperimentinėje salėje leisis į preciziško skambesio paieškas studijinio formato koncerte. Grupės lyderis Gabrielius Zapalskis atskleidė, kokios staigmenos laukia klausytojų šiame koncertų ciklo „Skamba keistai” renginyje, ir pasidalino mintimis apie grupės kūrybinį kelią.

Gabrieliau, ne paslaptis, jog „WhaleSounds” susibūrė tavo iniciatyva. Papasakok, kaip muzika atsirado tavo gyvenime?

Vaikystėje lankiau muzikos mokyklą ir visą laiką grodavau tik tai, kas patinka. Turbūt kiekvienas gyvenime ne visada darome tai, kas patinka, bet aš muzikos mokykloje šiuo klausimu itin daug *chaltūrindavau*. Esu per egzaminą prikūręs taktų, esu ir išsisukęs taip, kad niekas nė nesuprato... Turėjau labai gerą mokytoją Silvijai Petukauskienę – jai esu labai dėkingas. Priešingai, nei mokytoja gretimame kabinete, kuri daužydavo pieštuku į stalą, ji sakydavo: „Pabandykime pagroti, kaip valtelė plūduriuoja ežere, pririšta prie kranto”. Nors nėra buvusi Afrikoje, ragindavo pagroti, kaip vaikštinėja drambliai... Ji sukdavo muzikai charakterį, o tai, kaip jį interpretuosiu, jau buvo mano reikalas. Tokie mokymo metodai nuo mažumės suteikia laisvę keisti dinamiką, akcentus. Po poros metų muzikos mokykloje buvau nuvežtas ir į konservatoriją, kur susitikau su direktore, puikia muzikologe. Dabar suprantu, kad ji taip pat buvo nuostabi pedagogė, nes nagrinėdavo natas ir suteikdavo charakterį net ne ištisam kūriniiui ar jo fragmentui, o vienam garsui. Šis analizės momentas yra labai svarbus. Mes teatre irgi vaidiname, pavyzdžiui, vėją. Koks jis? Daugelis pamiršta apie tai susimąstyti.

Tokia kūrybinė laisvė ryškiai atsispindi „WhaleSounds” kūryboje. Kaip nusprendėte susiburti ir eksperimentuoti drauge?

Groti savo kūrybą yra labai sudėtinga: kažkam ji galbūt nuskambės per naiviai, kažkam – per grubiai, baisu, jog tavęs paprasčiausiai nesupras. Ilgą laiką grodavau tik pats sau arba draugams – vienintelė vieša erdvė, kurioje publikavausi, buvo *SoundCloud* platforma. Vėliau susiklostė taip, kad „Kablyje” vyko kultūros maratonas, ruošiausi jame pagroti vienas, bet, ko gero, dėl tos vis tiek ateinančios baimės nusprendžiau, jog atėjo laikas į kompaniją pakviesti kolegas. Tuo metu, kai kiti vaidybos kurso draugai išėjo į kitus teatrus, mes

Vilniuje likome penkiese ir nusprendėme pagroti. Tąsyk koncertą sudarė didžioji dalis improvizacijos ir tai tikrai buvo vienas iš įdomiausių bei gyviausių pasirodymų. Buvome tokie susikaupę ir taip klausėmės vienas kito, kad tas koncertas iki šiol atmintyje pasiliko ypatingas, ypač – atmosferiniu požiūriu. Dabar jau bandome atrasti balansą tarp visiškos laisvės bei tam tikros struktūros, o tuomet tai buvo abstrakti, itin stichiška muzika. Tada atsirado poreikis susigalvoti pavadinimą. Nils Frahm ir Olafur Arnalds kūrinio „A2” antroje dalyje – nors trenk per galvą! – man skamba banginiai. Tada supratau, kad galime būti tiesiog „WhaleSounds”. Džiugu, kai pavadinimai ateina patys – o juk kartais labai ilgai juos begalvojant rezultatas vis vien skamba sausai.

Paminėjai Nils Frahm, Olafur Arnalds. Kokius dar kūrėjus galėtum pavadinti jūsų įkvėpėjais, o tuo pačiu – kokios muzikos besiklausantis žmogus kažką artimo atrastų šiame „WhaleSounds” kūrybos etape?

Balandžio mėnesį švėsime oficialų ketvirtąjį gimtadienį. Per šį laiką turėjome nemažai skirtingų etapų. Pirmasis indėlis buvo mano, nes jau turėjau viziją, kaip kas turėtų skambėti – taigi, nors pirmieji kūrinių karkasai, eskizai, pasiūlymai buvo užpildyti bendrai, jie buvo gana smarkiai valdomi mano rankos. Paskui sulaukėme satisfakcijos sudalyvavę keliuose konkursuose, sulaukę įvertinimo. Komisijų nariai ne kartą pripažino, jog esame nekomercinė, alternatyvi muzika, bet jiems mes patikome, nes išsiskyrėme bendrame kontekste. Tuomet buvome pakviesti pagroti TEDx programoje, pasirodėme keliuose komerciniuose renginiuose, tuomet prasidėjo festivaliai. Festivalio formatas prašosi daugiau muzikos šokiui, o mūsų muzikoje nebuvo daug ritmo, atraminio takto, taigi įvedėme daugiau būgnų. Vėliau pradėjome krintis, kad pametėme savo muzikinę ašį, savo sapnus. Pradėjome ieškoti struktūros – stichiškos muzikos mūsų kūryboje buvo labai daug, tačiau kartais improvizacijos ir nesuveikdavo, tai pradėdavo alinti bei reikalauti itin daug energijos. Dar vėliau pradėjome įrašus, kas įstatė mus į dar aiškesnius rėmus – tai suteikė daug patirties. O tuomet jau „atsirišo maišelis” – visi grupės pradėjo nešti savo idėjas ir pasiūlymus. Taip į muziką įsiliejo dar daugiau skirtingų elementų, kurie iš pirmo žvilgsnio atrodytų visai nesuderinami, pavyzdžiui, hiphopo ar net pankroko. Klausydamasis vietomis gali pajusti ir „Die Antwoord”, ir „Radiohead” motyvų... Vienoks ar kitoks atsiradęs skambesys mums visų pirma sukelia tam tikras sąsajas, o tik po to susimąstome, jog tai galėjo būti ir inspiracija. Dabar esame tokiam etape, kai iš esmės gilinamės į garsą, vėl grojame penkiese. Kad ir kiek eksperimentavome, manau, savasties nepraradome.

Visi esate ne tik muzikantai, bet ir aktoriai. Kaip aktorystė ir muzikos kūrimas sąveikauja tarpusavyje jūsų gyvenimuose?

Šie du dalykai tikrai neatsiejami, nes abu juos perleidi per save. Žmogų valdo emocijos, o

emocijas, ko gero, ypatingai valdo muzika. Be to, visada jautėme, jog mūsų muzika būtų tinkama spektakliui, taip pat turėjome svajonę, kad ji suskambėtų filme. Tuomet nutiko vienas iš netikėčiausių ir didžiausių įvertinimų – mūsų muziką pasirinko filmui „Tumo kodeksas”. Muzika atlieka labai svarbią pagalbinę funkciją vaizdui, ji nepakeičiama emocijų perdavimui.

Būtų įdomu išgirsti, kaip užsimezgė jūsų ir filmo „Tumo kodeksas” režisieriaus E. Belicko bendradarbiavimas. Kaip buvo nuspręsta, jog „WhaleSounds” muzika gali skambėti ne vien scenoje, bet ir filme?

Ir ne tik filme – esame girdėję, kad mūsų muzika gali skambėti masažo salone (*juokiasi*). Tai nėra įžaidimas. Yra labai daug prastos masažo salonų muzikos, prastos meditacinės muzikos – tokios prastos, kad susimąstau, ką tas primityvus elektroninis garsas gali suteikti žmogui? Toks garsas yra visiškai nekūrybingas.

Grįžtant prie filmo – vieną vienintelį kartą sudalyvavome muzikiniame konkurse „Garažas”. Komisijoje buvo ir filmo režisierius Eimantas Belickas, kuris vėliau apsilankė tiek mano soliniame, tiek grupės koncertuose, palaikė ryšį. Jam patiko neapdirbtas, *neiščiustytas*, nenušlifluotas garsas. Filmio pabaigoje skamba „Traukinukas” – gana sudėtingas kūrinys, kurį ne visuomet pavyksta koncertuose atlikti taip, kaip norime. Bet štai jis užbaigia filmą ir nuskamba itin viltingai, todėl džiugu, jog tai, ką ne visada pavyksta išpildyti scenoje, išsipildo kino filme.

Visi jūsų gyvi pasirodymai yra ypatingi ir labai skirtingi tiek atmosferos, tiek erdvių klausimu. Keistuolių teatro koncertų ciklo „Skamba keistai” pasirodymo metu atsidursite juodojoje teatro dėžutėje. Ko tikėtės iš šios jums asmeniškai artimos, tačiau „WhaleSounds” muzikai neįprastos erdvės, ir ką šiame koncerte išgirs klausytojai?

Kiekvieną koncertą stengiamės padaryti kažkuo įdomų, bent jau užbaigti jį neįprastai – kad ir apsipilti vandeniu ar iškrėsti kokią šunybę (*juokiasi*). Praėjęs „360” koncertas buvo didelis iššūkis, nes vėliau gilindamiesi supratome, jog netgi technologijos, kurios atrodo taip toli pažengusios, filmavimo 360 laipsnių kampu klausimais yra dar pakankamai vaikiškame lygyje. Iš nufilmuotos medžiagos sulipdysime gyvo pasirodymo klipą, kurį filmuosime skirtingose lokacijose tam, kad žmogus, užsidėjęs specialius akinius, „atsidurtų” prie jūros, miške ir kitose erdvėse. Labai džiaugiamės, kad būdami tokie mažiukai susigalvojome tokią didelį iššūkį.

Tuo tarpu „Skamba keistai” pasirodymas mums ypatingas tuo, kad pagaliau teatre grosime visą savo koncertą, o ne pasirodysime renginyje kaip vieni iš jo svečių su kitais atlikėjais.

Kaip jau minėjau, dabar esame tokiam kūrybiniame etape, kuomet itin gilnamės į garsą, taigi šiam koncertui pasirinkome studijinį formatą. Žmonės į šio formato koncertus ateina tikslingai klausytis muzikos – ne pašokti, kas būdinga festivaliuose, baruose ir panašiose erdvėse. Dėl to norisi pasirūpinti itin geru garsu. Grosime su ausinėmis, kaip studijoje, kad patys girdėtume kiekvieną štrichą.

Įdomu tai, jog vieną dainą drauge su mumis atliks Aidas Giniotis. Jo autorinei dainai mes sukursime savitą *cover'į*. Mano manymu, tai labai smagu ir tokių eksperimentų nereikia bijoti. Kita koncerto staigmena atsirado po mano apsilankymo Estijoje – ten išgirdau labai seną estų folkloro dainą. Aktorė Judita Urnikytė išmoko estišką tekstą ir ketiname šį kūrinį taip pat atlikti koncerte. Dar smagu tai, kad po kiek ilgesnio laiko grosime penkiese. Kuriam laikui nuo grupės veiklos atsitraukęs Mantas Zemleckas į mūsų kūrybą įveda labai svarbią muzikinę liniją. Grojant keturiese muzika galbūt ir atrodo dinamiškesnė, gebanti greičiau keistis, tačiau Mantas prideda labai svarbius muzikinius prieskonius, kurių dėka kūriniai suskamba išskirtinai. Jis turi daug patirties ne tik teatro scenoje, bet ir muzikoje, todėl tokį žmogų turėti savo kūrybinėje komandoje yra didelis džiaugsmas.



Get real time update about this post category directly on your device, subscribe now.

[Subscribe](#)